

Hammerfest kommune
Hámmerfeastta suohkan

Reglement for folkevalgte organer og saksbehandlingen i Hammerfest kommune

2023-2027

Vedtatt av kommunestyret 08.12.2022

Sist endret 03.06.2026

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	5
2	DE FOLKEVALGTE ORGANENE; OPPNEVNING OG SAMMENSETNING	5
2.1	Lovpålagte organer	5
2.1.1	Kommunestyret	5
2.1.2	Formannskapet	5
2.1.3	Ordfører og varaordfører	6
2.1.4	Kontrollutvalg	6
2.1.5	Partssammensatt utvalg (administrasjonsutvalg)	6
2.1.6	Eldreråd	7
2.1.7	Råd for personer med funksjonsnedsettelse	7
2.1.8	Ungdomsråd	7
2.1.9	Valgstyret	7
2.2	Øvrige utvalg	8
2.2.1	Generelt om utvalgenes oppgaver og myndighet	8
2.2.2	Hovedutvalg for helse, oppvekst og kultur	8
2.2.3	Hovedutvalg for næring, miljø og utvikling	8
2.2.4	Sakkyndig nemnd for eiendomsskattesaker	8
2.2.5	Klagenemnd for eiendomsskattesaker	8
2.2.6	Barn og unges representant i planleggingen	8
2.2.7	Arbeidsgiverutvalg for ivaretagelse av arbeidsgiveransvar ovenfor kommunedirektøren	9
2.2.8	Styrer for kommunale foretak	9
2.3	Hammerfest kommunes representanter i eksterne styrer, råd og utvalg	9
2.3.1	Innledning	9
2.3.2	Fylkesmøte i KS	9
2.3.3	Vest-Finnmark interkommunale politiske råd (Vest-Finnmark Rådet)	9
2.3.4	Kirkelige Fellesråd	10
2.3.5	Styret for Vest-Finnmark krisesenter	10
2.3.6	Representantskapet for Vest-Finnmark kommunerevisjon (Vefik)	10
2.3.7	Representantskapet for Interkommunalt arkiv i Finnmark (IKAF)	10
2.3.8	Representantskapet for Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS	10
2.3.9	Representantskapet i kontrollutvalgssekretariatet for Vest-Finnmark (Kusek)	10
2.3.10	Representantskapet i Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning i Vest-Finnmark (IUA Vest-Finnmark)	10
2.3.11	Styret i Frivillighetssentralen	10
2.3.12	Styret i Davvi – Senter for scenekunst	10
2.3.13	Seiland/Sievju nasjonalparkstyre	10
2.3.14	Stabbursdalen nasjonalparkstyre	10
2.3.15	Kokelv sjøsamiske museum	11
2.3.16	Representant for oppnevning av konfliktrådsmedglere	11
2.3.17	Forliksrådet	11
2.3.18	Møtefullmektig for forliksrådet	11
3	REGLEMENT FOR SAKSBEHANDLINGEN	12

3.1	Folkevalgtes plikter	12
3.1.1	Folkevalgtes rett og plikt til å delta i møte.....	12
3.1.2	Folkevalgtes plikt til å vurdere egen habilitet	12
3.1.3	Folkevalgtes stemmeplikt.....	12
3.2	Møter i folkevalgte organer	12
3.2.1	Møteprinsippet	12
3.2.2	Møteplan.....	13
3.2.3	Kunngjøring av møter.....	13
3.2.4	Møteleder.....	13
3.2.5	Deltakelse fra administrasjonen	13
3.2.6	Møte- og talerett for medlemmer av kommunens medvirkningsorganer	13
3.2.7	Møte og talerett for ansatte	14
3.2.8	Møteoffentlighet	14
3.2.9	Lukking av møte.....	14
3.2.10	Lyd – og bildeopptak. Strømming av møter	14
3.2.11	Fjernmøter	14
3.2.12	Visuelle hjelpemidler	14
3.2.13	Oppførsel og språkbruk.....	15
3.3	Innkalling og saksliste	15
3.3.1	Innkalling til møter	15
3.3.2	Saksliste og dokumenter	15
3.3.3	Dokumenter som mottas fra private aktører	15
3.3.4	Økonomiplan og årsbudsjett.....	15
3.4	Interpellasjoner og spørsmål.....	16
3.4.1	Interpellasjon.....	16
3.4.2	Spørsmål til møteleder	16
3.4.3	Forslag som fremsettes i forbindelse med spørsmål og interpellasjoner.....	16
3.4.4	Spørsmål til kommunedirektøren.....	16
3.5	Innsynsrett for folkevalgte	17
3.5.1	Innsynsrett i dokumenter.....	17
3.5.2	Tidspunkt for innsynsrett	17
3.5.3	Krav og vedtak om innsynsrett	17
3.5.4	Innsyn i taushetsbelagte opplysninger mm.....	17
3.5.5	Taushetsplikt.....	17
3.6	Gjennomføring av møter	17
3.6.1	Møtestart: opprop og godkjenning av saksliste.....	17
3.6.2	Muntlige orienteringer	18
3.6.3	Presentasjon av sakene	18
3.6.4	Endring av sakslisten etter at innkalling er sendt ut.....	18
3.6.5	Utsettelse av sak.....	18
3.6.6	Oversendelse av sak.....	18
3.6.7	Ordskiftet	18
3.6.8	Gruppemøter.....	19

3.6.9	Fremming av forslag	19
3.6.10	Henvendelser til administrasjonen.....	19
3.6.11	Varamedlemmer	20
3.7	Avstemning	20
3.7.1	Stemmegivning	20
3.7.2	Avstemningsprosedyre.....	20
3.7.3	Prøveavstemninger	20
3.7.4	Stemmemåter	20
3.8	Vedtak i saker	20
3.8.1	Vedtaksførhet.....	20
3.8.2	Vedtaket.....	21
3.8.3	Vedtak om valg av leder og nestleder for folkevalgte organer	21
3.8.4	Vedtaksmyndighet i hastesaker.....	21
3.8.5	Skriftlig behandling og hastfjernmøter	21
3.8.6	Lovlighetskontroll	21
3.8.7	Mindretallsanke.....	22
3.8.8	Anmodning om ny behandling av avgjort sak og omgjøring.....	22
3.9	Møtebok.....	22
3.9.1	Møtebok.....	22
3.9.2	Protokolltilførsel	22
3.10	Inhabilitet og fritak av personlige grunner.....	23
3.10.1	Avgjørelse av spørsmål om inhabilitet og fritak av personlige grunner	23
3.10.2	Inhabilitetsvurderingen	23
3.10.3	Fritak av personlige grunner.....	24
3.11	Folkemøter, spørretime for innbyggerne mv.....	24
3.11.1	Folkemøter.....	24
3.11.2	Spørretime for innbyggerne.....	24
3.11.3	Utsendinger fra grupper eller enkeltpersoner	24
3.11.4	Underskriftslistor	24

1 INNLEDNING

Dette reglementet inneholder reglement for folkevalgte organer jf. kommuneloven § 5-13 og reglement for saksbehandlingen i folkevalgte organer jf. kommuneloven § 11-12.

I reglement for folkevalgte organer – del 2 - fremgår hvilke folkevalgte organer som finnes i Hammerfest kommune, herunder de regler som gjelder for organets virkeområde, sammensetning og valg. Hvilken vedtaksmyndighet som ligger til det enkelte organ fremgår av Hammerfest kommunes delegeringsreglement.

I reglement for saksbehandlingen i folkevalgte organer – del 3 - fremgår nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer.

Reglementene gjelder for alle folkevalgte organer i Hammerfest kommune og gjelder så langt det ikke strider mot særskilt fastsatte bestemmelser i lov eller reglement for enkeltorganer.

For styrene for de kommunale foretakene gjelder foretakets vedtekter og kommuneloven kapittel 9.

For eksterne styrer, råd og utvalg følger reglene av disse utvalgenes egne reglementer og vedtekter.

Kommuneloven kapittel 7 inneholder generelle krav til valgbarhet og gjennomføring av valg til folkevalgte organer som skal ligge til grunn ved alle valg, med mindre noe annet fremgår av særlovgivning eller dette reglement. Det gjøres særskilt oppmerksom på reglene om kjønnsbalanse ved valg i kommuneloven §§ 7-5, 7-6 og 7-7.

Kommunestyret foretar selv valg til folkevalgte organer dersom ikke annet fremgår av lov eller Hammerfest kommunes delegeringsreglement.

Valgene gjelder for hele kommunestyreperioden dersom ikke annet fremgår av lov eller dette reglement.

2 DE FOLKEVALGTE ORGANENE; OPPNEVNING OG SAMMENSETNING

2.1 Lovpålagte organer

2.1.1 Kommunestyret

Kommunestyret er det øverste organet i kommunen. Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen hvis ikke annet følger av lov eller delegasjonsreglement.

Kommunestyret i Hammerfest har 29 medlemmer.

Kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer velges etter regler fastsatt i valgloven.

2.1.2 Formannskapet

Formannskapet er et saksforberedende organ for kommunestyret og kan tildeles vedtaksmyndighet i alle saker hvis ikke annet følger av lov. Formannskapet er kommunens økonomiutvalg og samferdselsutvalg, og har ansvar for kommunens overordnede arbeidsgiverpolitikk. Formannskapet er kommunens klageinstans etter forvaltningsloven § 28 annet ledd.

Formannskapet i Hammerfest kommune har 9 medlemmer.

Formannskapetets medlemmer og varamedlemmer velges for fire år av og blant medlemmene i kommunestyret i det konstituerende kommunestyremøtet etter kommunevalget, jf. kommuneloven §§ 5-6 og 7-1 tredje ledd.

2.1.3 Ordfører og varaordfører

Ordføreren er kommunens fremste representant og ivaretar de gjøremål som er tillagt ham eller henne i lover, forskrifter og reglement.

Ordfører og varaordfører velges blant formannskapetets medlemmer i det konstituerende kommunestyremøtet etter kommunevalget, jf. kommuneloven §§ 6-2 og 7-1 tredje ledd. Den som skal velges må ha samtykket til å stille til valg. Valget gjelder for hele valgperioden.

Ordfører er møteleder i kommunestyret og formannskapet, og sørger for innkalling til møter i kommunestyret og formannskapet. Ordføreren plikter å sørge for tilstrekkelig veiledning og opplæring av kommunestyret og formannskapet sine medlemmer.

Ordføreren har møte-, tale - og forslagsrett i alle kommunale folkevalgte organer. I kontrollutvalget har ordfører likevel bare møte – og talerett. Ordfører har bare stemmerett i organer der hun eller han er valgt medlem.

Ordføreren skal holde seg underrettet om saker av særlig interesse for kommunen. Ordføreren skal holde seg orientert om kommunens økonomi og skal påse at også kommunestyret og formannskapet blir holdt underrettet om den økonomiske situasjonen i kommunen.

Ordføreren kan kreve at administrasjonen fremskaffer opplysninger, avgir uttalelser og utreder og eventuelt fremmer for politisk behandling aktuelle saker. Ordføreren overvåker at vedtak i kommunestyret og formannskapet blir satt i verk.

Ordfører skal informere kommunestyret om hvilke arbeidsoppgaver som er tillagt varaordfører.

2.1.4 Kontrollutvalg

Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll av kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalgets virksomhet følger av kommuneloven kapittel 23.

Kontrollutvalget i Hammerfest skal ha fem medlemmer. Kontrollutvalget velges av kommunestyret og trer i funksjon fra det konstituerende kommunestyremøtet.

Kommunestyret velger selv leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets faste medlemmer. I Hammerfest kommune skal flertallet i kontrollutvalget ikke være fra samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordfører.

Kommuneloven § 23-1 inneholder særskilte vilkår om valgbarhet.

Kommunestyret kan når som helst velge medlemmer til kontrollutvalget på nytt. Ved utskiftning av ett eller flere medlemmer i kontrollutvalget skal det foretas nyvalg av samtlige medlemmer.

2.1.5 Partssammensatt utvalg (administrasjonsutvalg)

Partssammensatt utvalg (administrasjonsutvalg) behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver, jf. kommuneloven § 5-11.

I Hammerfest kommune består administrasjonsutvalget av medlemmene av formannskapet utvidet med tre representanter fra de ansatte. Kommunestyret velger kommunens representanter og utvalgets leder og nestleder blant disse.

De ansattes representanter velges av og blant de ansatte for to år av gangen. For de ansattes representanter gjelder valgbarhetsreglene i §§ 7-2 og 7-3, med unntak av bostedskravet.

2.1.6 Eldreråd

Eldrerådet er et rådgivende organ for kommunen som har rett til å uttale seg i saker som gjelder eldre.

Eldrerådet i Hammerfest kommune består av syv medlemmer.

Flertallet av medlemmene i eldrerådet skal på valgtidspunktet ha fylt 60 år. Fire medlemmer foreslås av Hammerfest og Kvalsund pensjonistforening.

Eldrerådet velger selv sin leder og nestleder blant medlemmene. Pensjonistforeningen og de politisk valgte representantene kan rullere på ledervervet to år inn i valgperioden.

Medlemmene av rådet har møte – og talerett i folkevalgte organer.

2.1.7 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse er et rådgivende organ for kommunen som har rett til å uttale seg i saker som gjelder personer med funksjonsnedsettelse.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse i Hammerfest kommune består av syv medlemmer. Fire medlemmer foreslås av de funksjonshemmedes organisasjoner i henhold til reglement for rådet for personer med funksjonsnedsettelse.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse velger selv sin leder og nestleder blant medlemmene.

Medlemmene av rådet har møte – og talerett i folkevalgte organer.

2.1.8 Ungdomsråd

Ungdomsrådet er et rådgivende organ for kommunen som har rett til å uttale seg i saker som gjelder ungdom.

Hammerfest ungdomsråd består av 13 medlemmer og 13 varamedlemmer. Valg foregår hver høst. Medlemmene velges for et skoleår om gangen.

Forslag til medlemmer og varamedlemmer til ungdomsrådet fremsettes av en egen valgkomite i henhold til reglement for ungdomsrådet punkt 2.

Ungdomsrådet velger selv sin leder og nestleder blant medlemmene.

Medlemmene av rådet har møte – og talerett i folkevalgte organer.

2.1.9 Valgstyret

Valgstyret har ansvaret for den praktiske gjennomføringen av valg i henhold til valgloven § 4-1.

I Hammerfest kommune utgjør formannskapet valgstyret. Ordfører er valgstyrets leder.

2.2 Øvrige utvalg

2.2.1 Generelt om utvalgenes oppgaver og myndighet

I henhold til kommuneloven § 5-7 kan kommunestyret selv opprette faste eller midlertidige utvalg for kommunale formål eller for deler av den kommunale virksomhet. Kommunestyret fastsetter selv området for de faste utvalgenes virksomhet og kan tildele avgjørelsesmyndighet i alle saker hvor ikke annet følger av lov.

De faste utvalgene utfører oppgaver de er pålagt ved lov og/eller av kommunestyret gjennom kommunens delegeringsreglement.

Kommunestyret velger selv medlemmer og varamedlemmer til utvalgene, og leder og nestleder blant medlemmene. Kommunestyret kan når som helst omorganisere eller nedlegge de faste utvalgene.

2.2.2 Hovedutvalg for helse, oppvekst og kultur

Hovedutvalget for helse, oppvekst og kultur har ansvaret for helse, omsorg, oppvekst og kultur i kommunen i henhold til gjeldende delegeringsreglement. Utvalget er kommunens navneutvalg.

Hovedutvalget for helse, oppvekst og kultur har syv medlemmer. Inntil fire av utvalgsmedlemmene, herunder leder og nestleder, skal fortrinnsvis velges blant de faste medlemmene i kommunestyret.

2.2.3 Hovedutvalg for næring, miljø og utvikling

Hovedutvalg for næring, miljø og utvikling har ansvaret for næring, miljø og utvikling i kommunen i henhold til gjeldende delegeringsreglement.

Hovedutvalget for næring, miljø og utvikling har syv medlemmer. Inntil fire av utvalgsmedlemmene, herunder leder og nestleder, skal fortrinnsvis velges blant de faste medlemmene i kommunestyret.

Hovedutvalget utgjør kommunens planutvalg, naturforvaltningsutvalg, landbruksnemnd, motorferdselsutvalg og viltnemnd.

2.2.4 Sakkyndig nemnd for eiendomsskattesaker

Hammerfest kommune har i medhold av eiendomsskatteloven § 8A-3 (4) opprettet en sakkyndig nemnd for eiendomsskattesaker. Nemnda fastsetter takst på eiendom i forbindelse med fastsetting av eiendomsskatt.

Nemnda består av tre medlemmer som kommunestyret oppnevner.

2.2.5 Klagenemnd for eiendomsskattesaker

Hammerfest kommune har i medhold av eiendomsskatteloven § 20 opprettet en klagenemnd for eiendomsskattesaker. Klagenemnda avgjør klager over eiendomsskatt.

Nemnda består av tre medlemmer som kommunestyret oppnevner. Medlemmer i formannskapet kan ikke velges som medlem i klagenemnda. Medlemmer og varamedlemmer i sakkyndig nemnd for eiendomsskattesaker bør ikke velges.

2.2.6 Barn og unges representant i planleggingen

Barn og unges representant i planleggingen skal ivareta barn og unges interesser i byggesaker og planleggingen i henhold til plan- og bygningsloven § 3-3.

Kommunestyret oppnevner et fast medlem med et personlig varamedlem. Det skal fortrinnsvis velges personer som innehar særlig barnefaglig kompetanse.

2.2.7 Arbeidsgiverutvalg for ivaretagelse av arbeidsgiveransvar ovenfor kommunedirektøren

Arbeidsgiverutvalget skal ivareta de deler av kommunestyrets arbeidsgiveransvar ovenfor kommunedirektøren som ikke etter loven skal ivaretas av kommunestyret selv, jf. kommuneloven § 13-1.

Utvalget skal bestå av tre medlemmer, hvor fortrinnsvis ordfører, varaordfører og en representant fra mindretallet skal velges.

2.2.8 Styrer for kommunale foretak

2.2.8.1 Styret i Hammerfest havn KF

Hammerfest havn KF er et kommunalt foretak opprettet i henhold til kommuneloven kap. 9. Hammerfest havn KF er kommunens havnefaglige organ, og ivaretar de administrative og forvaltningsmessige oppgaver som kommunen er tillagt etter havne – og farvannsloven.

Kommunestyret fastsetter vedtekter for foretaket.

Styret i Hammerfest havn KF skal bestå av seks medlemmer med personlige varamedlemmer. Kommunestyret velger selv fem medlemmer med personlige varamedlemmer, samt styrets leder og nestleder blant havnestyremedlemmene. Ett styremedlem med personlig vara velges av og blant havnas ansatte. Medlemmene velges for fire år.

2.2.8.2 Styret i Hammerfest Parkering KF

Hammerfest parkering KF er et kommunalt foretak opprettet i henhold til kommuneloven kap. 9. Hammerfest parkering KF skal drive kommunens parkeringsvirksomhet, herunder ivareta kommunens administrative og forvaltningsmessige forpliktelser og interesser i tilknytning til dette.

Kommunestyret fastsetter vedtekter for foretaket.

Styret i Hammerfest Parkering KF skal bestå av seks medlemmer med personlige varamedlemmer. Kommunestyret velger selv styremedlemmene med personlige varamedlemmer, samt styrets leder og nestleder. Dersom et flertall av de ansatte ved foretaket krever det, skal ett medlem velges blant de ansatte. Medlemmene velges for fire år.

2.3 Hammerfest kommunes representanter i eksterne styrer, råd og utvalg

2.3.1 Innledning

Reglene om forholdsvalg/avtalevalg og kjønnsbalanse i kommuneloven skal gjelde ved valg av kommunens representanter til eksterne styrer/råd/utvalg. Der en posisjon er øremerket til en person i kraft av vedkommendes rolle holdes denne utenfor beregningsgrunnlaget ved anvendelse av reglene om forholdsvalg/avtalevalg og kjønnsbalanse.

2.3.2 Fylkesmøte i KS

Hammerfest kommune har tre medlemmer i Fylkesmøte i KS. Kommunens representanter velges blant de faste kommunestyrerepresentantene, og ordføreren bør være blant representantene.

Det velges like mange varamedlemmer som medlemmer med et tillegg av to (for hvert parti/gruppering).

2.3.3 Vest-Finnmark interkommunale politiske råd (Vest-Finnmark Rådet)

Vest-Finnmark Rådet består av ordførerne og rådmenn i deltakerkommunene, pluss én folkevalgt representant fra Alta og Hammerfest, jf. samarbeidsavtale for Vest-Finnmark Rådet pkt. 4.

Kommunestyret velger den folkevalgte representanten fra Hammerfest blant kommunestyrets medlemmer, samt en personlig vararepresentant.

2.3.4 Kirkelige Fellesråd

Det skal velges et medlem og et personlig varamedlem til kirkelig fellesråd henhold til Kirkeordning for Den norske kirke § 15 og forskrift om valg av kirkelig fellesråd § 5.

Representanten må være medlem av Den norske kirke.

2.3.5 Styret for Vest-Finnmark krisesenter

Hammerfest kommune har en fast representant i styret i Vest-Finnmark krisesenter.

2.3.6 Representantskapet for Vest-Finnmark kommunerevisjon (Vefik)

Hammerfest kommune har to faste medlemmer i representantskapet for Vest-Finnmark kommunerevisjon.

2.3.7 Representantskapet for Interkommunalt arkiv i Finnmark (IKAF)

Hammerfest kommune har et fast medlem i representantskapet for Interkommunalt arkiv i Finnmark (IKAF).

2.3.8 Representantskapet for Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS

Hammerfest kommune har tre medlemmer med personlige vararepresentanter i representantskapet for Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS.

2.3.9 Representantskapet i kontrollutvalgssekretariatet for Vest-Finnmark (Kusek)

Hammerfest kommune har i henhold til selskapsavtalen to representanter med personlige vararepresentanter i representantskapet i kontrollutvalgssekretariatet for Vest-Finnmark.

2.3.10 Representantskapet i Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning i Vest-Finnmark (IUA Vest-Finnmark)

Hammerfest kommune har i henhold til samarbeidsavtalen én representant og én vararepresentant i Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning i Vest-Finnmark.

2.3.11 Styret i Frivillighetssentralen

Hammerfest kommune har én representant med personlig vararepresentant i styret til Frivillighetssentralen.

2.3.12 Styret i Davvi – Senter for scenekunst

Hammerfest kommune har ett styremedlem med én personlig vara i styret i Stiftelsen Davvi - senter for scenekunst.

2.3.13 Seiland/Sievju nasjonalparkstyre

Hammerfest kommune har ett medlem med en personlig vararepresentant i Seiland/Sievju nasjonalparkstyre.

Kommunestyre skal innstille en kvinne og en mann blant kommunestyrets medlemmer til Miljødirektoratet, som formelt oppnevner styremedlemmene.

2.3.14 Stabbursdalen nasjonalparkstyre

Hammerfest kommune har ett medlem med en personlig vararepresentant i Stabbursdalen nasjonalparkstyre.

Kommunestyre skal innstille en kvinne og en mann blant kommunestyrets medlemmer til Miljødirektoratet, som formelt oppnevner styremedlemmene.

2.3.15 Kokelv sjøsamiske museum

Hammerfest kommune har ett medlem med en personlig vararepresentant i styret til Kokelv sjøsamiske museum.

2.3.16 Representant for oppnevning av konfliktrådsmedglere

Kommunestyret skal utpeke en representant som sammen med leder av konfliktrådet og en representant fra politiet skal oppnevne konfliktrådsmedglerne, jf. konfliktrådsloven § 4. Det velges ikke varamedlem.

2.3.17 Forlikrådet

Forlikrådet er et lovpålagt statlig organ i medhold av domstolloven § 27, og dets virksomhet er ikke underlagt kommunen med unntak av valg og suppleringsvalg.

Hammerfest kommune har felles forlikråd med Måsøy og Hasvik kommune (Vest-Finnmark forlikråd). Hammerfest kommune skal velge et fast medlem og et varamedlem til forlikrådet. Det faste medlemmet er også forlikrådets leder. Valg av medlem og varamedlem skal skje i henhold til domstollovens bestemmelser.

2.3.18 Møtefullmektig for forlikrådet

I henhold til tvistelovforskriften § 3 skal hver kommune oppnevne et fast utvalg av møtefullmektiger til forlikrådet. Det er særlige krav til hvem som kan velges i tvistelovforskriften.

I Hammerfest oppnevnes fem møtefullmektiger.

3 REGLEMENT FOR SAKSBEHANDLINGEN

3.1 Folkevalgtes plikter

3.1.1 Folkevalgtes rett og plikt til å delta i møte

Medlemmer av et folkevalgt organ har rett og plikt til å delta i organets møter, med mindre det foreligger gyldig forfall, jf. kommuneloven § 8-1 første og andre ledd.

Gyldig forfall er omstendigheter som fører til at vedkommende ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan ivareta plikten til å møte.

Melding om forfall meldes så snart som mulig i møteportalen frem til to dager før møtestart. Etter dette meldes forfall til politisk sekretariat.

Søknad om permisjon underveis i møtet leveres skriftlig til møteleder.

Innkalling av vara ved forfall

Ved meldt forfall fra medlemmer i et folkevalgt organ, innkaller politisk sekretariat varamedlemmer fra den gruppen der det er forfall. Varamedlemmer innkalles i valgt nummerrekkefølge.

Ved forfall underveis i møtet, må eventuelt varamedlem innkalles av partiet selv. Varamedlemmer innkalles i valgt nummerrekkefølge.

3.1.2 Folkevalgtes plikt til å vurdere egen habilitet

Medlemmer av et folkevalgt organ er selv ansvarlig for å vurdere og reise spørsmål om egen habilitet, se punkt 3.10. Medlemmet må varsle om mulig inhabilitet til møteleder og politisk sekretariat så snart som mulig etter at møteinnkalling og sakliste er sendt ut.

Dersom inhabilitet ikke er varslet i forkant av møtet, må vedkommende melde fra om dette til møteleder så snart som mulig i møtet.

Innkalling av vara ved inhabilitet

Politisk sekretariat skal i samråd med gruppeleder/partiet vurdere om det er behov for å kalle inn varamedlem. Dersom inhabilitet ikke er varslet i forkant av møtet, må eventuelt varamedlem innkalles av partiet selv. Varamedlemmer innkalles i valgt nummerrekkefølge.

3.1.3 Folkevalgtes stemmeplikt

Medlemmer som er til stede i et folkevalgt organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å stemme, jf. kommuneloven § 8-1 tredje ledd.

Ved valg og vedtak om ansettelse er det adgang til å stemme blankt.

3.2 Møter i folkevalgte organer

3.2.1 Møteprinsippet

De folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter jf. kommuneloven § 11-2.

3.2.2 Møteplan

Det skal utarbeides møteplan for alle folkevalgte organer. Møteplanen skal samordnes for å sikre en effektiv saksbehandling. Kommunestyret vedtar en samlet møteplan for hvert år etter forslag fra ordfører.

Møter i folkevalgte organer skal ellers avholdes hvis ett av følgende vilkår er oppfylt, jf. kommuneloven § 11-2:

- a) Organet selv eller kommunestyret vedtar det
- b) Organets leder mener det er nødvendig
- c) Minst 1/3 av medlemmene i organet krever det.

Møteplanen gjøres tilgjengelig for allmennheten på kommunens nettside.

3.2.3 Kunngjøring av møter

Kunngjøring av møter skal skje senest 7 dager før møtedagen dersom ikke annen frist fremgår av særlovgivning. Møter i folkevalgte organer skal også kunngjøres hvis det antas at møtet skal være helt eller delvis lukket, jf. kommuneloven § 11-3 annet ledd.

Kunngjøringen skal inneholde tidspunkt og møtested, og opplyse om hvor sakliste og offentlige saksdokumenter er tilgjengelige.

3.2.4 Møteleder

Møter ledes av organets leder, eller om denne har forfall, av nestleder. Dersom begge har forfall velges møteleder ved flertallsvedtak. Dersom valget gir stemmelikhet, avgjøres valget ved loddtrekning.

Dersom et kommunestyremøte ledes av varaordfører fordi ordfører har forfall, skal organet velge en settevaraordfører for møtet.

3.2.5 Deltakelse fra administrasjonen

Kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren utpeker i sitt sted, deltar i møter i de folkevalgte organene, med unntak av kontrollutvalget.

Kommunedirektøren eller dennes stedfortreder har møte- og talerett. Andre kan ta del når særskilt lovbestemmelse gir de rett til det, og da med de rettigheter og plikter vedkommende lov gir de.

Andre kommunalt ansatte deltar i møter i folkevalgte organer når de har saker til behandling eller kommunedirektøren kaller de inn. Disse kan gi saksopplysninger og svare på spørsmål på vegne av kommunedirektøren, dersom kommunedirektøren ber de om det.

3.2.6 Møte- og talerett for medlemmer av kommunens medvirkningsorganer

Medlemmer av eldrerådet, rådet for personer med nedsatt funksjonsevne og ungdomsrådet som ønsker å benytte seg av sin møte- og talerett må varsle møteleder og politisk sekretariat senest dagen før møtet om hvilken sak det gjelder.

Taleretten gjelder i utgangspunktet for ett hovedinnlegg, dog kan møteleder beslutte å gi representanten ordet på nytt dersom den påfølgende politiske debatten viser at det er behov for det.

Taletiden reguleres av møteleder. Når rådsmedlemmer benytter seg av møte- og taleretten, tar de ikke sete rundt bordet, men på siden eller på galleriet i kommunestyresalen.

3.2.7 Møte og talerett for ansatte

Representanter fra de ansatte (hovedtillitsvalgte og hovedverneombud) har møte og talerett i folkevalgte organer når disse organer behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver. Retten gjelder med de unntak og presiseringer som fremgår av kommuneloven § 13-4.

Dersom representanter fra de ansatte ønsker å benytte seg av møte- og taleretten, varsles møteleder og politisk sekretariat senest dagen før møtet om hvilken sak det gjelder, og om hvilke representanter som stiller i møtet. Ved tvil om møterett, tas avgjørelsen av organet, etter å ha innhentet representantenes syn på saken.

Taleretten gjelder i utgangspunktet for ett hovedinnlegg, dog kan møteleder beslutte å gi representanten ordet på nytt dersom den påfølgende politiske debatten viser at det er behov for det.

Taletiden reguleres av møteleder. Når representanter for de ansatte benytter seg av møte- og taleretten, tar de ikke sete rundt bordet, men på siden eller på galleriet i kommunestyresalen.

3.2.8 Møteoffentlighet

Alle har rett til å være til stede i møter i folkevalgte organer hvis ikke organet har vedtatt å lukke møtet, jf. kommuneloven § 11-5.

3.2.9 Lukking av møte

Et folkevalgt organ skal vedta å lukke et møte når det skal behandle en sak som angår en arbeidstakers tjenstlige forhold. Organet skal også vedta å lukke et møte når det behandler en sak som er omfattet av lovbestemt taushetsplikt.

Et folkevalgt organ kan vedta å lukke et møte hvis ett av vilkårene i kommuneloven § 11-5er oppfylt:

- a) Hensynet til personvern krever at møtet lukkes
- b) Hensynet til tungtveiende offentlige interesser tilsier at møtet lukkes, og det vil fremkomme opplysninger i møtet som kunne ha vært unntatt fra innsyn etter offentleglova hvis de hadde stått i et dokument.

Et folkevalgt organ eller møtelederen kan vedta at en debatt om lukking av et møte skal holdes i lukket møte. En avstemning om eventuell lukking av et møte skal holdes i åpent møte.

3.2.10 Lyd – og bildeopptak. Strømming av møter

Møteleder skal etter anmodning gi tillatelse til å gjøre opptak av eller overføre lyd eller bilde fra åpne møter, så lenge det ikke forstyrrer gjennomføringen av møtet, jf. kommuneloven § 11-6.

Kommunestyremøter og andre åpne møter kan strømmes på kommunens hjemmeside.

3.2.11 Fjernmøter

Et folkevalgt organ kan beslutte at et møte skal holdes som fjernmøte, jf. kommuneloven § 11-7. Andre bestemmelser om møter gjelder også for fjernmøter.

Et møte som skal lukkes iht. kommuneloven § 11-5 andre ledd, kan ikke holdes som fjernmøte.

3.2.12 Visuelle hjelpemidler

Dersom et utvalgsmedlem ønsker å benytte visuelle hjelpemidler, skal dette avklares med møteleder i god tid og varsles politisk sekretariat senest dagen før. Dersom utvalgsmedlemmet ønsker noe lengre taletid i forbindelse med fremføringen skal dette avklares med møteleder i god tid.

3.2.13 Oppførsel og språkbruk

Møteleder skal sørge for å opprettholde god orden i salen under møtene. Tilhørere som ved meningsytring eller på annen måte forstyrrer under møtet, kan møteleder vise ut.

Tilhørere tar plass på galleriet eller på øvrige anviste plasser i salen og kan fritt ankomme og forlate møtet. Dette må skje uten at forsamlingen forstyrres.

Under avviklingen av politiske møter skal det ikke forekomme upassende språkbruk. Dette gjelder både for medlemmene og for andre som eventuelt blir bedt om å uttale seg eller på annen måte har ordet under møtet.

3.3 Innkalling og saksliste

3.3.1 Innkalling til møter

Lederen av det folkevalgte organet setter opp sakslisten for hvert enkelt møte. En sak skal også settes på sakslisten hvis minst 1/3 av organets medlemmer krever det før sakslisten er sendt ut, jf. kommuneloven § 11-3.

Innkallingen foregår i samarbeid med kommunedirektør og politisk sekretariat. Dersom det skal gis muntlige orienteringer i møtet (se punkt 3.6.2), bør dette fremgå av innkallingen

Innkallingen med saksfremlegg og eventuelle vedlegg publiseres i møteportalen minst 7 dager før møtedato. En sak kan rent unntaksvis ettersendes dersom det av særlige grunner ikke er mulig å sende den ut sammen med innkallingen.

3.3.2 Saksliste og dokumenter

Saksliste og sakspapirer som ikke er unntatt offentlighet skal være tilgjengelig for allmennheten.

Dokumenter som inneholder taushetsbelagte opplysninger gjøres tilgjengelig i møteportalen for de som skal delta ved behandling av saken. Dokumenter som inneholder slike opplysninger, må ikke under noen omstendighet gis ut til andre enn de faste medlemmene og varamedlemmer som er særskilt innkalt.

Innkallingen gjøres tilgjengelig for allmennheten på kommunens hjemmeside. Dette gjelder ikke dokumenter i saker som er unntatt offentlighet.

3.3.3 Dokumenter som mottas fra private aktører

Dersom medlemmer av folkevalgte organer mottar dokumenter eller redegjørelser fra private aktører som omhandler saker til behandling i organet, bør disse oversendes kommunedirektøren slik at informasjonen kan gjøres tilgjengelig for øvrige representanter og vurderes som del av sakens samlede beslutningsgrunnlag.

3.3.4 Økonomiplan og årsbudsjett

Formannskapetets innstilling til økonomiplan og årsbudsjett legges ut til alminnelig ettersyn senest 14 dager før de behandles i kommunestyret, jf. kommuneloven 14-3.

3.4 Interpellasjoner og spørsmål

3.4.1 Interpellasjon

Interpellasjoner er en forespørsel til ordfører om prinsipielle spørsmål.

Kommunestyrets medlemmer eller varamedlemmer kan levere skriftlig interpellasjon til ordføreren senest 10 dager før et kommunestyremøte. Interpellasjonen settes opp som egen sak i møtet, og sendes ut sammen med sakslisten.

Behandlingen av interpellasjoner tas opp etter at den ordinære sakslisten er ferdigbehandlet og, dersom ikke annet bestemmes, etter at andre spørsmål er besvart.

Ved behandlingen av interpellasjoner kan interpellanten og den som svarer – ordføreren eller den som anmodes om det, få ordet to ganger. For øvrig skal ingen ha ordet mer enn én gang.

Taletiden for interpellantens første innlegg og svarerens første innlegg er avgrenset til 5 minutter. For det andre innlegget og for de øvrige representantene er taletiden begrenset til 3 minutter.

Eventuelle skriftlige svar inntas i møteboka.

3.4.2 Spørsmål til møteleder

Ethvert medlem av folkevalgte organ kan stille spørsmål til møteleder i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten. Dersom det ønskes et forberedt eller utfyllende svar på spørsmål som ikke gjelder saker på sakslisten, bør spørsmålet sendes skriftlig til møteleder senest 3 virkedager før møtet.

Møteleder bestemmer om det skal gis utfyllende eller foreløpige svar i møtet, eller om det skal gis svar i et senere møte. Møteleder kan be andre medlemmer svare, eller be kommunedirektøren eller den kommunedirektøren utnevner om å besvare spørsmålet.

Spørsmålene stilles før godkjenning av sakslisten, og besvares etter at sakslisten er ferdig behandlet, om ikke møteleder beslutter annet.

Det er ikke tillatt med debatt når spørsmålet behandles, men spørsmålsstilleren har anledning til å stille tillegsspørsmål.

3.4.3 Forslag som fremsettes i forbindelse med spørsmål og interpellasjoner

Forslag som fremsettes i forbindelse med spørsmål og interpellasjoner, kan ikke avgjøres i samme møte hvis møteleder eller 1/3 av de møtende medlemmer av organet motsetter seg det.

Se punkt 3.6.4 om adgangen til å sette en sak på sakslisten.

3.4.4 Spørsmål til kommunedirektøren

Medlemmer og varamedlemmer av folkevalgte organ kan stille skriftlige spørsmål til kommunedirektøren for å fremskaffe faktisk kunnskap om konkrete saker eller forhold som enten berører enkeltpersoner, grupper av innbyggere, eller som har generell interesse for innbyggerne.

Spørsmålene overleveres kommunedirektøren uansett hvilken del av administrasjonen saken hører inn under.

Skriftlig svar undertegnes av kommunedirektøren og skal som hovedregel foreligge innen en uke etter at spørsmålet ble gitt.

3.5 Innsynsrett for folkevalgte

3.5.1 Innsynsrett i dokumenter

Kommunestyret har rett til innsyn i alle kommunale saksdokumenter med de begrensninger som følger av kommuneloven § 11-13.

Andre folkevalgte organer har med de begrensninger som følger av kommuneloven § 11-13, rett til innsyn i alle saksdokumenter som omhandler de delene av kommunens virksomhet som ligger innenfor organets virksomhet.

3.5.2 Tidspunkt for innsynsrett

Innsynsretten gjelder fra det tidspunkt saken som saksdokumentene tilhører, er sendt til behandling i det folkevalgte organet.

For saker som blir avgjort av administrasjonen, gjelder innsynsretten fra det tidspunkt sakene er ferdigbehandlet.

3.5.3 Krav og vedtak om innsynsrett

Et vedtak om å kreve innsyn i saksdokumenter som er unntatt offentlighet, må treffes med minst tre stemmer hvis organet har så mange medlemmer at tre ikke utgjør flertallet. I andre organ med færre medlemmer er det tilstrekkelig at flertallet av medlemmene krever innsyn. Dokumentene det blir gitt innsyn i sendes til hele organet.

Dokumenter som folkevalgte organer har fått utvidet innsynsrett i, vil være påført hjemmel for unntak for offentlig innsyn.

3.5.4 Innsyn i taushetsbelagte opplysninger mm.

Innsyn i dokumenter som gir kunnskap om taushetsbelagte opplysninger kan bare gis når det er nødvendig for behandlingen i en konkret sak, og forvaltningsloven § 13 b første ledd hjemler unntak fra taushetsplikten.

Organet må selv vurdere om vilkårene for unntak fra taushetsplikten er oppfylt og nødvendigheten av å få tilgang til de taushetsbelagte opplysningene, for å kunne ta stilling til den aktuelle saken organet har til behandling.

Fremsettes krav om innsyn i saksdokumenter med taushetsbelagte opplysninger må dette vedtas med flertallet av de avgitte stemmene i organet.

3.5.5 Taushetsplikt

Folkevalgte medlemmer og andre som deltar i behandling av saker med taushetsbelagte opplysninger er bundet av taushetsplikten etter forvaltningsloven § 13 og taushetsbestemmelser i andre lover og regelverk. Taushetsplikten gjelder kun opplysninger som er taushetsbelagt med hjemmel i lov. Medlemmer i folkevalgte organer skal undertegne taushetserklæring.

3.6 Gjennomføring av møter

3.6.1 Møtestart: opprop og godkjenning av sakliste

Møter i folkevalgte organer starter til fastsatt tid med opprop av medlemmer og varamedlemmer som skal være til stede. Er det lovmessig minste antall til stede erklærer møteleder møtet for satt.

Er det under oppropet reist tvil om gyldigheten av meldt forfall, eller rettmessigheten av innkalling av varamedlem, behandles dette før man går til sakslisten.

Fra møtet er satt og til møtets slutt kan ingen av organets medlemmer forlate møtet for kortere eller lengre tid uten på forhånd å melde fra til møteleder.

3.6.2 Muntlige orienteringer

Møteleder, eller organet selv, kan beslutte at det skal holdes muntlig orientering i møtet. Slike orienteringer skal som hovedregel være kortfattet. Etter orienteringen gis organets medlemmer anledning til å stille spørsmål, men orienteringen skal ikke være gjenstand for debatt.

Eventuelle muntlige orienteringer gjennomføres som hovedregel som første punkt etter at organet har godkjent sakslisten.

3.6.3 Presentasjon av sakene

Sakene behandles i den rekkefølge som er nevnt i innkallingen, med mindre organet selv vedtar en annen rekkefølge.

Møteleder leser opp sakens nummer og tittel, redegjør for saken så vidt det anses nødvendig og presenterer innstillingen fra kommunedirektøren eller fra det underordnede organ som har behandlet saken.

Møteleder skal spesielt gjøre medlemmene oppmerksomme på tilleggsdokumenter, opplysninger m.v. som ikke er sendt medlemmene på forhånd.

3.6.4 Endring av sakslisten etter at innkalling er sendt ut

Et folkevalgt organ kan sette en ny sak på sakslisten og fatte realitetsvedtak i saken, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det. Med realitetsvedtak menes konkrete vedtak som faktisk avgjør rettigheter, plikter eller sakens innhold.

Et folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta at en ny sak skal settes på sakslisten, hvis hensikten bare er å debattere saken uten å treffe realitetsvedtak. Det kan i denne forbindelse treffes vedtak som ikke innebærer en realitetsavgjørelse, eksempelvis vedtak om utredning, eller videre saksgang.

Dersom det fremmes en sak under møtet som ikke er satt opp på sakslisten fra før skal denne behandles etter at sakslisten for øvrig er ferdigbehandlet, dersom ikke organet vedtar noe annet.

3.6.5 Utsettelse av sak

Et folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta at realitetsbehandlingen av en sak på sakslisten skal utsettes jf. kommuneloven § 11-3 fjerde ledd. Dersom et medlem foreslår å utsette realitetsbehandlingen av en sak, skal dette umiddelbart tas opp til debatt og votering. Et rent utsettelsesvedtak innebærer at saken kommer tilbake til politisk behandling i uendret form.

3.6.6 Oversendelse av sak

Et folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta at en sak skal sendes tilbake til kommunedirektøren for videre utredning.

3.6.7 Ordsiftet

Møteleder spør om noen av medlemmene som er til stede vil ha ordet og talerne får ordet i den rekkefølgen de ber om det. Ber flere om ordet samtidig avgjør møteleder rekkefølgen. Møteleder avgjør om innlegg skal holdes fra talerstolen.

Talerne skal rette sine ord til møteleder og ikke til forsamlingen. Talerne skal holde seg til det saken eller til den del av saken debatten gjelder. Møteleder skal påse at det skjer. Møteleder må for øvrig ikke avbryte noen som har ordet.

Ønsker møteleder å delta i ordskiftet ut over innledende saksorientering og mer enn korte innlegg, skal møteledelsen overtas av varaordfører/nestleder/annen særskilt valgt møteleder. Møteleder skal foreta slike lengre innlegg fra talerstolen.

3.6.7.1 Replikkordskifte

Møteleder kan tillate replikkordskifte i tilknytning til siste talers innlegg. Den enkelte replikk begrenses til maksimalt 1 minutt. Den som forårsaket replikken, kan svare på innleggene særskilt eller samlet.

3.6.7.2 Begrensning av taletid

Møteleder kan vedta at taletiden skal begrenses til et bestemt antall minutter for hvert innlegg. Fra dette kan det gjøres unntak for ordfører, gruppeledere og kommunedirektør.

Taletiden fastsettes da slik:

- Hovedinnlegg – inntil 3 minutter
- Øvrige innlegg – inntil 2 minutter
- Replikk – inntil 1 minutt

Ved budsjettdebatt gis ordfører og hver gruppeleder anledning til å benytte inntil 5 minutter på sitt første innlegg.

3.6.7.3 Avslutning av ordskifte

Ordskiftet er avsluttet når ingen flere medlemmer har bedt om ordet, eventuelt når de som har tegnet seg innen det ble satt strek for ordskiftet, har hatt ordet. Etter at strek er satt, kan ingen flere tegne seg og få ordet.

Finner utvalget at en sak er drøftet ferdig, kan det med alminnelig flertall vedta å avslutte debatten om saken.

3.6.8 Gruppemøter

Både før og under behandlingen av en sak kan møteleder, etter forslag fra gruppelederne, gi tillatelse til gruppemøter på inntil 15 minutter. I særskilte saker kan tiden forlenges.

Representant som er vedtatt inhabil i en sak, skal ikke delta i gruppemøte om samme sak.

3.6.9 Fremming av forslag

Alle medlemmer av folkevalgte organ har rett til å sette frem forslag til organet. Forslag legges inn i møteportalen. Møteleder refererer forslaget. Forslag tillates fremmet frem til det er satt strek for ordskiftet.

3.6.10 Henvendelser til administrasjonen

Henvendelser under møtet til administrasjonen skjer via møteleder til kommunedirektøren.

Dersom et folkevalgt organ ønsker en sak utredet eller behandlet skal dette fortrinnsvis bestilles gjennom skriftlige vedtak. Ønskede orienteringer kan bestilles muntlig.

3.6.11 Varamedlemmer

Må noen på grunn av gyldig forfall forlate møtet under behandlingen, melder vedkommende straks fra til møteleder. Varamedlem som er til stede, trer inn. For innkalling av vara, se punkt 3.1.1.

Dersom medlem som har meldt forfall likevel innfinner seg på møtet, skal varamedlemmet som lovlig har tatt sete i møtet, fortsette å delta i møtet, inntil den saken som var påbegynt da medlemmet innfant seg, er ferdigbehandlet. Tilsvarende gjelder om et varamedlem som i nummerrekkefølge står foran det varamedlemmet som er til stede, innfinner seg.

3.7 Avstemning

3.7.1 Stemmegivning

De medlemmer som er til stede i salen i det øyeblikk saken tas opp til avstemning, har rett og plikt til å stemme.

Ved valg og ansettelse er det adgang til å stemme blankt.

3.7.2 Avstemningsprosedyre

Når ordskiftet er ferdig, sier møteleder fra om at saken tas opp til avstemning. Møteleder refererer de fremsatte forslag. Fra da av og til saken er avgjort ved avstemning, skal det ikke tillates ordskifte om saken, eller settes frem nye forslag. Det er heller ikke adgang til å ta opp noen annen sak til behandling.

Er saken delt opp, eller det skal stemmes over flere forslag, setter møteleder frem forslag om rekkefølgen av stemmegivningene.

3.7.3 Prøveavstemninger

Før endelig avstemning i en sak kan et utvalg foreta prøveavstemninger som ikke er bindende.

3.7.4 Stemmemåter

Avstemninger gjennomføres som hovedregel i møteportalen.

Alternativt gjennomføres avstemning på en av følgende måter:

- a) Ved stilltiende godkjenning når ingen uttaler seg mot et forslag som møteleder setter frem med spørsmål om noen har noe å uttale mot det.
- b) Ved at møteleder oppfordrer de medlemmer som er mot et forslag til å vise stemmetegn. Når møteleder bestemmer det, eller ett medlem krever det, holdes kontra votering.
- c) Ved at det stemmes alternativt over to forslag. Dersom det ene forslaget er innstillingen, er det vanlig at møteleder ber om at de som stemmer for innstillingen forholder seg i ro, mens de som stemmer for det alternative forslaget viser det ved stemmetegn.

For behandlingen av økonomiplan eller årsbudsjett i kommunestyret gjelder reglene i kommuneloven § 11-9 tredje ledd.

3.8 Vedtak i saker

3.8.1 Vedtaksførhet

Minst halvparten av medlemmene må ha vært til stede under forhandlingene og ha avgitt stemme i den aktuelle saken, for at organet skal kunne treffe et vedtak, jf. kommuneloven § 11-9.

3.8.2 Vedtaket

Et vedtak treffes med alminnelig flertall av de avgitte stemmer, dersom ikke annet fremgår av kommuneloven eller valgloven § 9-1 femte ledd. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.

Når økonomiplan eller årsbudsjettet skal behandles i kommunestyret, skal medlemmene ved den endelige avstemningen stemme over forslaget til økonomiplan eller årsbudsjett som helhet. Hvis det er fremmet flere alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, skal det deretter stemmes over bare de to forslagene som fikk flest stemmer ved første gangs avstemning, jf. kommuneloven § 11-9 tredje ledd.

3.8.3 Vedtak om valg av leder og nestleder for folkevalgte organer

Valg av leder og nestleder for folkevalgte organer foretas ved flertallsvalg jf. kommuneloven § 7-4 jf. § 7-8. Valget skal foretas ved å vise stemmetegn. Ved flertallsvalg er den personen valgt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmene. Hvis ingen får mer enn halvparten av stemmene, holdes en ny avstemning. Den som får flest stemmer ved den nye avstemningen, blir valgt. Hvis to eller flere kandidater får like mange stemmer, avgjøres valget ved loddtrekning.

3.8.4 Vedtaksmyndighet i hastesaker

Kommunestyret har i delegeringsreglementet besluttet at ordfører og formannskapet gis myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av et annet organ, jf. kommuneloven § 11-8.

Vedtak om hastekompetanse skal bare skje når det er nødvendig å treffe vedtak så raskt at det ikke er tid til å innkalle det organet som skulle ha avgjort saken.

Melding om hastevedtak truffet av ordfører eller formannskapet legges frem i det neste møtet i det organet som skulle ha avgjort saken.

3.8.5 Skriftlig behandling og hastefjernmøter

Lederen av et folkevalgt organ kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte, hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, jf. kommuneloven § 11-8 andre ledd.

Forutsetningen for bruk av skriftlig saksbehandling eller hastefjernmøter er at det ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller at saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig.

Ved hastefjernmøter kan medlemmene i organet innkalles med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte.

Ved bruk av skriftlig saksbehandling skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer.

Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer i organet er enig i at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling og at de slutter seg til de fremlagte forslaget til vedtak.

3.8.6 Lovlighetskontroll

Tre eller flere av kommunestyrets medlemmer kan sammen kreve at departementet kontrollerer om at vedtak er lovlig jf. kommuneloven kapittel 27.

Hva som kan lovlighetskontrolleres og innholdet i lovlighetskontrollen fremgår av kommuneloven §§ 27-2 og 27-3.

Kravet settes frem for vedtaksorganet innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Organet behandler saken på nytt og dersom vedtaket opprettholdes, oversendes saken til departementet. Vedkommende organ eller kommunestyret kan beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før lovlighetsklagen er avgjort av fylkesmannen.

3.8.7 Mindretallsanke

I saker hvor formannskapet er delegert myndighet fra kommunestyret, eller et hovedutvalg er delegert myndighet fra kommunestyret eller formannskapet, kan tre medlemmer innen møtets slutt forlange at saken fremlegges for overordnet organ. Et slik krav skal protokolleres i møteboken.

Bestemmelsen om mindretallsanke gjelder ikke når formannskapet er klageinstans jf. forvaltningsloven § 28 annet ledd.

3.8.8 Anmodning om ny behandling av avgjort sak og omgjøring

Folkevalgte organer kan avslå anmodning om å ta opp en sak til ny behandling dersom den lovlig er avgjort av samme organ i samme valgperiode, når anmodningen kommer inn før det er gått tre måneder fra den dag det ble fattet endelig vedtak i saken.

Dette gjelder ikke anmodning fra departement eller statsforvalter.

3.9 Møtebok

3.9.1 Møtebok

Det skal føres møtebok (møteprotokoll) for møter i alle folkevalgte organer jf. kommuneloven § 11-4.

Møteboken skal inneholde:

- tid og sted for møtet
- hvem som møtte, og hvem som var fraværende til enhver tid
- hvilke saker som ble behandlet
- hvilke vedtak som ble truffet
- avstemningsresultat, herunder hvordan det enkelte medlem har stemt
- fremsatte protokolltilførsler
- fremsatte mindretallsanker
- hjemmel for og vedtak om lukking av møter
- hjemmel for og vedtak om habilitetsspørsmål
- hjemmel for og vedtak om fritak av personlige grunner

Møteboken gjøres offentlig tilgjengelig for allmennheten på kommunens hjemmeside, med unntak av delene som er unntatt fra offentlighet.

Møteboken føres av politisk sekretariat eller annen protokollfører.

Godkjenning av møteboken behandles som en egen sak på neste møte i organet.

3.9.2 Protokolltilførsel

Ett eller flere medlemmer har rett til å kreve inntatt i møteboken en kort begrunnelse for sitt standpunkt i en sak. Krav om protokolltilførsel må fremmes før neste sak tas opp til behandling. Protokolltilførselen leveres skriftlig og i undertegnet stand (eventuelt sendes elektronisk) til møteleder før møtet heves.

En protokolltilførsel kan nektes hvis den har en sjikanerende form eller er unødig omfattende.

Møteleder – eller utvalget i tilfelle protest blir reist mot møteleders bestemmelse – avgjør hvorvidt en protokolltilførsel i møteboka skal tillates.

3.10 Inhabilitet og fritak av personlige grunner

3.10.1 Avgjørelse av spørsmål om inhabilitet og fritak av personlige grunner

Bestemmelsene om inhabilitet i forvaltningsloven kapittel II gjelder ved behandlingen av saker i folkevalgte organer, med de særregler som følger av kommuneloven § 11-10.

Medlemmer av folkevalgte organer er ansvarlig for å gjøre organet oppmerksom på forhold som kan medføre inhabilitet. Det folkevalgte organet avgjør ved alminnelig flertall om et medlem av organet er inhabil. Vedkommende medlem har anledning til å uttale seg om habilitetsspørsmålet, men må for øvrig fratse møtet under behandlingen av egen habilitet.

Det samme gjelder om en folkevalgt skal fritas av personlige grunner jf. kommuneloven § 11-11.

Den som er inhabil eller fritatt av personlige grunner fratrer møtet og tar ikke del i noen del av behandlingen av vedkommende sak, heller ikke i gruppemøter.

3.10.2 Inhabilitetsvurderingen

En folkevalgt er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak i henhold til forvaltningsloven § 6:

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller
 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken

Den folkevalgte er også inhabil når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Ovennevnte habilitetsregler får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at den folkevalgtes tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

En folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak som ansatt i kommunen, er inhabil til senere å behandle den samme saken i et folkevalgt organ, jf. kommuneloven § 11-10

annet ledd. Dette gjelder likevel ikke ved behandlingen av årsbudsjett, økonomiplan eller kommuneplan.

Ved behandlingen av en klage etter forvaltningsloven § 28 annet ledd, er en folkevalgt som selv har vært med på å forberede eller treffe vedtaket, inhabil til å delta i forberedelsen av saken for klageinstansen og til å delta i klageinstansens behandling av vedtaket, jf. kommuneloven § 11-10 tredje ledd.

En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. til slike verv.

3.10.3 Fritak av personlige grunner

En folkevalgt kan søke om å bli fritatt fra å delta i behandlingen av en sak hvis personlige grunner tilsier fritak, jf. kommuneloven § 11-11.

3.11 Folkemøter, spørretime for innbyggerne mv.

3.11.1 Folkemøter

Administrasjonen kan holde åpne folkemøter for å belyse/debatte aktuelle faglige og politiske temaer.

Folkemøtene avvikles fortrinnsvis på ettermiddags/kveldstid.

Medlemmer av folkevalgte organer kan ta initiativ til å holde folkemøte og kan komme med forslag til temaer.

3.11.2 Spørretime for innbyggerne

Kommunestyret kan vedta at det avsettes inntil 30 minutter av kommunestyremøtet til offentlig spørretime for innbyggerne.

Spørsmålene kan stilles skriftlig eller muntlig og skal alltid rettes til møtelederen. Møtelederen svarer selv eller kan be kommunedirektøren om å besvare spørsmålet. Kommunedirektøren kan overlate til andre i administrasjonen å svare. Spørsmål og svar skal være kortfattet. Det gis anledning til en replikk og svar til denne.

3.11.3 Utsendinger fra grupper eller enkeltpersoner

Utsendinger fra grupper eller enkeltpersoner som vil møte et folkevalgt organ i forbindelse med de faste møtene skal gi beskjed om dette til møteleder. Utvalget avgjør om de ønsker å ta imot utsendingen.

Dersom henvendelsen angår en av sakene på sakslisten og utsendingen ikke møtte hele utvalget, rapporterer møteleder det som kom frem når denne saken skal behandles. Angår henvendelsen en sak som ikke er på sakslisten rapporteres det etter at sakslisten er ferdig behandlet. Dersom utsendingen møtte hele utvalget, avlegger møteleder ingen rapport.

3.11.4 Underskriftslistor

Underskriftslistor tas imot av møteleder før det aktuelle møtet starter.